

Egzamin semestralny z wiedzy o społeczeństwie – semestr VI

Imię i nazwisko

1. Wymień dwa dokumenty mówiące o prawach człowieka. (2 pkt)

Dokument	Data roczna

2. Napisz, która to generacja. (7 pkt)

Prawo	generacja	Prawo	generacja
Prawo do edukacji		Prawo do korzystania z dóbr kultury	
Prawo do odpoczynku		Prawo do pokoju	
Prawo do informacji		Zakaz tortur	
Prawo do wolności słowa		Prawo do pracy	
Prawo do wolności osobistej		Prawo do życia	
Prawo do demokracji		Prawo do płacy	
Prawo do udziału w wyborach		Prawo do własności	

3. Wyjaśnij, co oznacza, że prawa człowieka są niezbywalne? (1 pkt.)

4. Jak nazywa się instytucja stworzona przez Radę Europy, do której możemy skarżyć swój kraj za łamanie praw człowieka. (1 pkt.)

5. Przedstaw jeden przypadek łamania praw człowieka na świecie. (3 pkt)

6. Zapoznaj się z tekstem i wykonaj zadania umieszczone pod nim.

Przykładem rosnącej wrażliwości autorów polityki społecznej na zróżnicowane potrzeby obywateli jest: koncepcja „szczęścia krajowego brutto” (SKB), które zastąpiłoby jednowymiarowy wskaźnik, jakim jest: produkt krajowy brutto (PKB).

Koncepcję „szczęścia krajowego brutto” zaproponował jako pierwszy król Bhutanu Dżigmie Sinoze Wangczuk tuż po wstąpieniu na tron w 1972 r. Twierdził on, że PKB nie odzwierciedla faktycznej redystrybucji i wykorzystania produktu krajowego; idea ta pomija wiele dziedzin życia, których nie da się zmierzyć prostym zsumowaniem wartości rynkowej towarów i usług. Dlatego nawet w krajach z najwyższym PKB szerzy się nędza, a ważne ludzkie potrzeby są niezaspokojone. Komisja ds. Szczęścia Krajowego, która zastąpiła odtąd w Bhutanie komisję planowania, przyjęła szereg wskaźników szczęścia krajowego dotyczących rozwoju socjalno-ekonomicznego, ochrony środowiska, promowania kultury i dobrego zarządzania. Na podstawie wskaźników, opisujących stosunki społeczne i inne związane z bezpieczeństwem potrzeby, oraz psychologiczno-duchowego dobrostanu tworzy się instrumenty pozwalające na uwzględnienie tych czynników w polityce społeczno-ekonomicznej. Koncepcja ta budzi rosnące zainteresowanie w innych krajach.

Źródło: W. Osiatyński, *Prawa człowieka i ich granice*, Kraków 2011, s. 220.

- a. Odpowiedz, dlaczego traktowanie wielkości produktu krajowego brutto jako wskaźnika poziomu życia spotyka się z krytyką.
- b. Wyjaśnij założenia koncepcji „szczęścia krajowego brutto”.
- c. Zastanów się, jakie wskaźniki (minimum pięć) powinny się znaleźć w mierniku wzrostu „szczęścia krajowego brutto” w Polsce.